

**"Я досліджую світ" підручник  
для 2 класу закладів загальної  
середньої освіти (у 2-х  
частинах). Ч.1**

**КУПИТИ**

• Змістове наповнення підручника реалізує природничу, громадянську та історичну, соціальну та здоров'язбережувальну, інформатичну, технологічну галузі нового Державного стандарту початкової освіти, відповідає типовій освітній програмі з курсу «Я досліджую світ» (під керівництвом О.Я. Савченко). • Ретельно дібраний матеріал сприяє особистісному розвитку учнів, формуванню соціальної, життєвої, громадянської, інформаційно-комунікаційної компетентностей, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій. • Виклад навчального матеріалу підручника логічний і послідовний. • В основі розкриття кожної теми лежить дослідницький підхід. • Передбачено проведення спостережень у природі, дослідів. Запропоновано завдання, спрямовані на формування практичних умінь, мотивування учнів до здорового способу життя і безпечної життєдіяльності. • Тренувальні, ігрові та ситуативні завдання тісно пов'язані з реальним життям школярів, заохочують їх

Наталя Будна, Тетяна Гладюк,  
Світлана Заброцька, Людмила Лисобей, Наталія Шост

# Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

**Підручник для 2 класу  
закладів загальної середньої освіти  
(у 2-х частинах)**

## **Частина 1**

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України



ТЕРНОПІЛЬ  
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

УДК 3:502.2:613.955:37.035.3(075.2)

Б 90

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України  
(наказ Міністерства освіти і науки України від 28.03.2019 №407)

Підручник створено за типовою освітньою програмою,  
розробленою під керівництвом О. Я. Савченко

*Авторський колектив:* Наталя Будна, Тетяна Гладюк,  
Світлана Заброцька, Людмила Лисобей, Наталія Шост

### **Будна Н. О.**

Б 90 Я досліджую світ : підручник для 2 кл. закладів загальн.  
серед. освіти : у 2-х ч. Ч. 1 / Н. О. Будна, Т. В. Гладюк,  
С. Г. Заброцька, Л. В. Лисобей, Н. Б. Шост. — Тернопіль :  
Нав чальна книга – Богдан, 2022. — 144 с. : іл.

ISBN 978-966-10-7014-0

Підручник за своїм змістом відповідає Державному  
стандарту початкової освіти та типовій освітній програмі,  
розробленій під керівництвом О. Я. Савченко.

Для учнів 2 класу.

**УДК 3:502.2:613.955:37.035.3(075.2)**

*Охороняється законом про авторське право.  
Жодна частина цього видання не може бути відтворена  
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,  
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

[bohdan-digital.com/edu2/](https://bohdan-digital.com/edu2/)

<https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/>

*Тех. підтримка:* (0352) 52-06-07, 067-352-09-89; admin@bohdan-digital.com



© Будна Н. О., Гладюк Т. В., Заброцька С. Г.,  
Лисобей Л. В., Шост Н. Б., 2019  
© Навчальна книга – Богдан, 2022

ISBN 978-966-10-7014-0

## **Освітні галузі:**



— громадянська  
та історична



— соціальна  
і здоров'язбережувальна



— природнича



— технологічна



— інформатична

## Дорогий другокласнику! Дорога другокласнице!

Ми, Дмитрик і Наталочка, вітаємо тебе на наступній сходинці до знань про навколишній світ.

Разом із підручником ми продовжимо досліджувати і пізнавати таємниці природи, сучасне і минуле нашої країни, вчитися піклуватися про своє здоров'я, дотримуватися правил безпечної поведінки в різних ситуаціях. А ще ознайомимося з основами науки інформатики, навчимося самостійно працювати з інформацією та застосовувати на практиці набуті знання.



Учися, дитино, бо вчитися треба!

Учися, голубко, хай розум не спить,  
хай серце, і воля, і дух росте в силу,  
хай книжка розкрита любові навчить...

*Володимир Масляк*

### Умовні позначення:



— поміркуй,  
виконай завдання



— скринька  
порад



— попрацюй у парі



— прочитай



— попрацюй у групі



— пограй у гру



— досліді



— словничок



— електронний додаток

## Вступ



Як ти провів/провела свої перші літні канікули? Про що дізнався/дізналася?



Я дізнався, що найповільніші істоти на нашій планеті — равлики.

Вони так помалу рухаються, що за одну хвилину долають відстань, яка дорівнює приблизно 6 сантиметрів.



А я дізналася, чому не можна поливати рослини, коли на них падає сонячне проміння. Виявляється, коли пече сонце, крапельки води на листочках збирають його промені, немов збільшувальні скельця. Від цього рослина може отримати опіки.



Обговоріть, у яких мальовничих куточках України ви побували. Поділіться своїми враженнями.



Де ти мрієш іще побувати? Про що хочеш дізнатися?

# МОЯ ШКОЛА



Із цього розділу ми дізнаємося про права і обов'язки школярів, спільноту класу та шкільні традиції.

А також — що вивчає інформатика, які надзвичайні ситуації можливі у школі та як уникнути небезпеки на шляху до школи.



## У ШКОЛІ



### Права та обов'язки школярів



Що ти знаєш про права і обов'язки школярів?

Тобі, напевне, доводилося чути вислів «людина має право». Що це означає? Візьмімо для прикладу право на медичну допомогу. Якщо ти захворієш чи отримаєш травму, тобі обов'язково мають допомогти медичні працівники.

Кожна людина має не тільки права, а й обов'язки. Певні обов'язки є і в тебе.



**Обов'язок** — те, чого треба завжди дотримуватися; що слід неодмінно виконувати.



За поданими ілюстраціями обговоріть, які права та обов'язки є в учнів.



навчатися



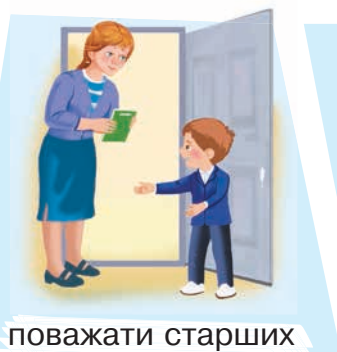
ввічливо  
спілкуватися



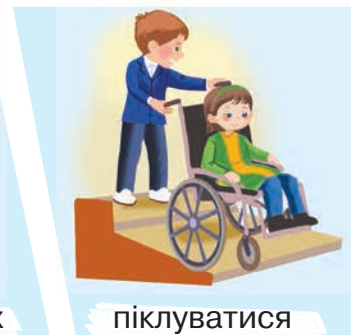
відпочивати



дотримуватися  
чистоти і порядку



поважати старших  
та одне одного



піклуватися  
про інших



Які права одне одного порушили діти? Чому важливо ставитися до інших з повагою?

### Жахливі слова

Дівчинка гарненька,  
хлопчик чепурненький  
посварились у дворі,  
щось не поділили в грі.

- Ти — дурна!
- Ти — дурень сам!
- Ну, тобі я зараз дам!

Так кричали діти,  
що здійнявся вітер,  
сонечко злякалося —  
в хмару заховалося.



*Тетяна Лисенко*



Стався до інших так, як ти хочеш, щоб ставилися до тебе.



Дмитрику, а до кого можна звернутися по допомогу, якщо порушують твої права?

На мою думку — до батьків, близьких родичів, учителів, поліцейських.



А як думаєш ти? До кого звертаєшся у разі порушення твоїх прав? Чому?

Кожна дитина має право на любов, піклування та захист з боку рідних і держави.



## Безпека у школі



Від чого залежить безпека у школі?

Ти вже навчаєшся у другому класі. У школі все тобі звичне і знайоме. Проте навіть тут можуть виникнути небезпечні ситуації.



**Небезпечні ситуації** — ті, що загрожують здоров'ю і навіть життю людини.

**Безпека** — відсутність загроз.



Обговоріть поведінку зображених учнів у школі. До яких наслідків це може призвести? Що ви порадили б цим дітям?

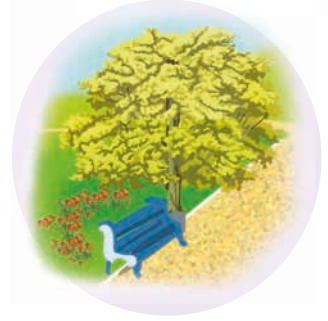
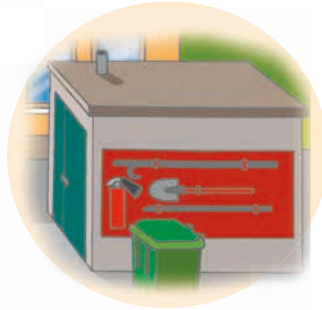


Наталочка вважає, що небезпечні ситуації у школі виникають через порушення учнями правил поведінки. А як думаєш ти?





Дослідіть, що змінилося на території вашої школи. Які небезпеки тут можуть підстерігати учнів? Чому?



Що трапилося з Вовчиком? Чому?

### Не бігай на перервах



На перерву Вовченя мчить стрілою навмання.  
Полякалися звірята — геть з дороги утікати.  
Хто не встиг, той, звісно, впав.  
Вовчик далі прямував.

Тільки стінка не тікала,  
мов на варті, все стояла.  
Бац! — у стінку Вовчик наш,  
заяскріло в очах аж...  
Простягнувся і лежить —  
довго ще не побіжить...

*Світлана Гарбуз*



Щоб не трапилося біди, дотримуйся правил поведінки у школі.



## Шляхи виходу учнів зі школи у разі виникнення надзвичайних ситуацій



Чому потрібно добре знати основні та запасні виходи зі школи?



Розгляньте зображені ситуації. Обговоріть, як діяти у таких випадках.



На жаль, у школі можуть виникнути такі небезпеки: пожежа, витік газу, прорив труби, обвал стіни тощо.



Щоб швидко покинути приміщення, ознайомся з можливими шляхами виходу з нього та дотримуйся таких правил:

**НЕ ПАНІКУЙ**

**СЛУХАЙ УЧИТЕЛЯ**

**НЕ ВІДСТАВАЙ**

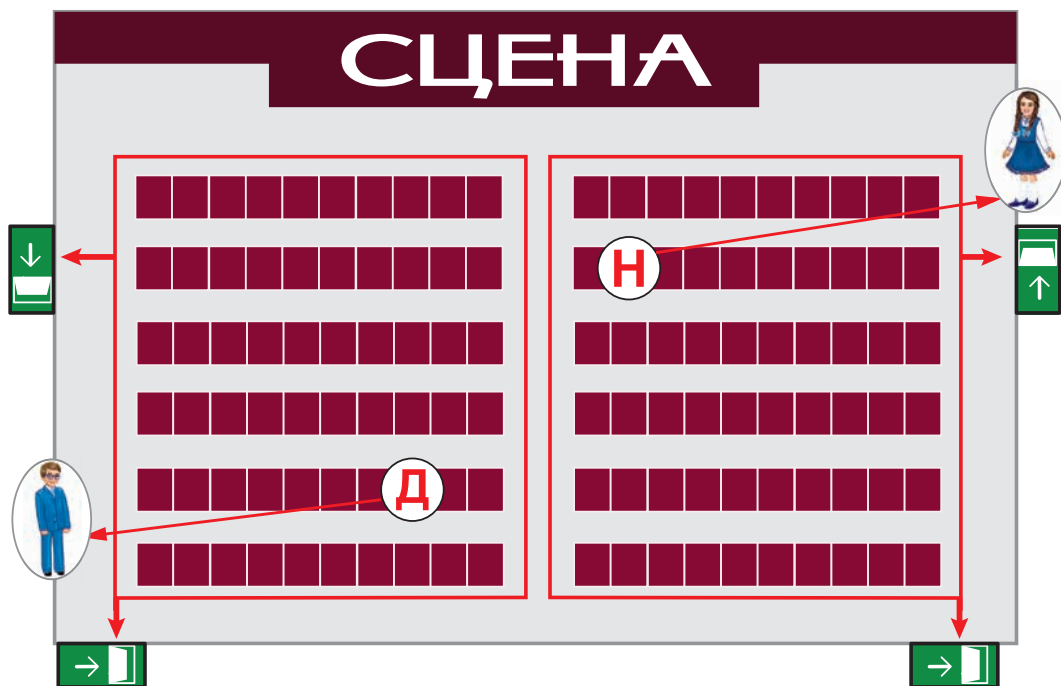


Розгляньте шляхи виходу з актового залу школи. Спробуйте визначити напрям руху:

*1 група* — для Наталочки;

*2 група* — для Дмитрика,

щоб вони якнайшвидше покинули приміщення.



1. Дослідіть шляхи виходу з приміщень вашої школи.
2. Потренуйтеся, як можна швидко вийти з класу, спортзалу, бібліотеки, їдальні.

## Блокнот-планер



Виготов блокнот-планер за поданим зразком.



1.



2.



3.




4.



5.



У сучасному світі люди отримують дуже багато інформації. Як працювати з нею, нам підкаже наука **інформатика**. А впоратися з величезним потоком інформації допоможе універсальний пристрій — **комп'ютер**.

 Як потрібно поводитися в комп'ютерному класі? Чому? Ознайомся з основними правилами.

### Правила поведінки під час роботи з комп'ютером



Не вмикай комп'ютер без дозволу вчителя.

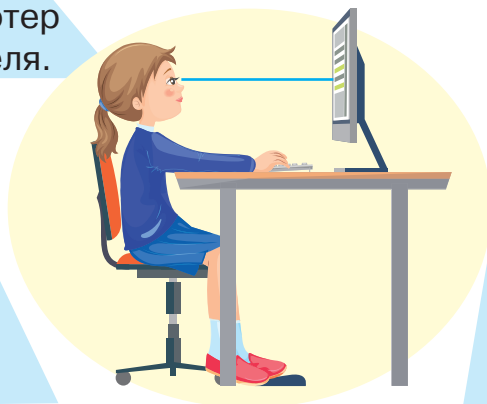
Відстань від очей до екрана монітора має бути не менше ніж **50 см**.



Не торкайся екрана монітора.



Працюй за комп'ютером не більше ніж **15 хв**.



Не клади нічого на клавіатуру.



Не намагайся відновити роботу комп'ютера самостійно. Негайно поклич учителя!

Не торкайся дротів, розеток.



За наведеними умовними знаками доповніть правила поведінки в комп'ютерному класі.



З'ясуй, яке слово можна утворити з поданих слів.

**ІНФОРМАЦІЯ** + **АВТОМАТИКА** = ?

## МІЙ КЛАС



### Спільнота класу



Що таке спільнота класу?

Коли ми говоримо «клас», це може означати як приміщення, де ти навчаєшся, так і учнів, котрі навчаються в ньому.



**Класна спільнота** — група дітей, які мають між собою багато спільного: завдання, учителів, приміщення, друзів, правила.



Пригадай, які цікаві події відбулися у твоєму класі минулого року. Що ви зробили спільно, аби кожному було комфортно серед однокласників?



Яких правил важливо дотримуватися у класній спільноті? Чому? Які з них діють у вашому класі?



Чому із Максимком ніхто не хотів дружити?

### Гарний хлопець

Гарний хлопець наш Максим,  
та ніхто не дружить з ним,  
бо дере він свого носа  
навіть вище хмарочоса.



*Марія Пономаренко*

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

**ridmi**  
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

**КУПИТИ**